

Bilag til udenrigsministerens
skrivelse

Udvalget vedrørende Grønlandske Forhold
(UGF alm. del - Spørgsmål 4)
(offentligt)

Spørgsmål nr.: 4

Med henblik på et kommende samråd bedes ministeren sende udvalget et notat om BBC's historie den 11. november 2008 om det amerikanske B-52 bombefly, der i 1968 styrtede ned ved Thulebasen i Nordgrønland, jf. <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/7720049.stm>. Ministeren bedes særligt kommentere oplysningerne fra frigivne dokumenter fra amerikanske arkiver om, at der var en fjerde bombe ombord, som aldrig er blevet fundet, at denne forgæves blev eftersøgt med mini-ubåd, og at den amerikanske regering bevidst undlod at fortælle den danske regering dette.

Svar:

NOTAT

Til:	Udvalget vedrørende Grønlandske Forhold	J.nr.:	
CC:		Bilag:	
Fra:		Dato:	3. december 2008
Emne:	BBC's historie af 10. november 2008 om amerikansk flystyrt ved Thulebasen i 1968.		

I besvarelse af Udvalgets spørgsmål 4 af 12. november 2008 fremsendes hermed Udenrigsministerens besvarelse af det nedenfor angivne spørgsmål.

I BBC's artikel af 10. november 2008 fremføres det, at der i ugerne efter flystyrtet ved Thulebasen den 21. januar 1968 kun kunne redegøres for 3 af de ombordværende 4 bomber; at USA i april 1968 foretog hemmelige ubådsundersøgelser for at lede efter denne fjerde bombe; samt at formålet med denne eftersøgning blev holdt hemmelig for den danske regering.

Sagen om flystyrtet ved Thulebasen den 21. januar 1968 har været genstand for flere omfattende undersøgelser og redegørelser, inklusive den fælles dansk/amerikanske rapport "Project Crested Ice" fra 1970, "Regeringens Redegørelse til Folketinget om følger af flystyrt i 1968 i Thule" af 1995, den offentlige Thule-høring i oktober 1995, samt den meget omfattende redegørelse "Grønland under den kolde krig (perioden 1945-1968)" af Dansk Udenrigspolitisk Institut (DUPI) fra 1997. Spørgsmål relateret til flystyrtet har derudover været behandlet gentagne gange i Udenrigspolitisk Nævn.

Alle disse undersøgelser og redegørelser peger på, at de danske myndigheder fra begyndelsen var informeret om flystyrtet og i tæt kontakt under den efterfølgende undersøgelses- og oprydningsindsats. Allerede d. 22. januar 1968 blev det besluttet at sende en gruppe danske forskere til Grønland for at foretage egne undersøgelser og bistå amerikanerne i deres.

I den fælles dansk/amerikanske rapport *"Project Crested Ice"*, der netop omhandler oprydningsarbejdet, fremgår det, at der den 23. januar 1968 blev etableret et amerikansk eftersøgningshold med henblik på at bjerge fly- og våbendele. Dette eftersøgningshold identificerede dele fra alle fire bomber. Disse oplysninger bekræftes i den meget omfattende DUPI-redegørelse fra 1997. I redegørelsen henvises til en officiel amerikansk pressemeddelelse fra den 28. januar 1968, hvor det fremgår at: *"(...) at der nu var fundet dele af alle fire kernevåben."* For en detaljeret gennemgang af forløbet, se DUPI-redegørelsen s. 451-484.

Alligevel har påstanden om en hel ueksploderet bombe på havbunden ved Thule været rejst adskillige gange siden, bl.a. i artiklen *"Atombombe under Thule"* i Morgenavisen Jyllands-Posten den 13. august 2000. Foranlediget af denne presseomtale og på anmodning fra dansk side bekræftede det amerikanske forsvarsministerium den 15. august 2000 endnu engang overfor den danske regering, "at der ikke findes en forsvundet bombe", "at alle fire bomber blev ødelagt ved flystyrtet og den efterfølgende eksplosion og brand", samt at dele fra alle fire bomber blev indsamlet og identificeret under oprydningsarbejdet". Daværende udenrigsminister Niels Helveg Petersen orienterede Udenrigspolitisk Nævn herom den 17. august 2000.

Hvad angår spørgsmålet om ubådsundersøgelser er dette beskrevet i *"Project Crested Ice"*. Her fremgår det, at en undervandsbåd af typen Star III i 1968 blev indsat til støtte for danske miljø- og sundhedsmæssige undersøgelser. Ubåden undersøgte havbunden under nedstyrtningsstedet og undersøgelserne viste forskellige vragele og affald fra flyet, men ingen våbendele (endsige spor af en hel bombe på havbunden). Det kan endvidere oplyses, at Udenrigsministeriet efter anmodning i 1988 modtog en 16-timers billedoptagelse fra havbunden under nedstyrtningsstedet. Billederne blev gennemgået af eksperter fra Forsvarets ABC-skole, der heller ikke kunne konstatere våbendele på havbunden.